

Een EU-beleid dat Plantaaardig eiwit van Europese akkers bevordert

Hans van Kessel

Dagelijks Bestuur NAV

EU-beleid dat plantaardig eiwit vooruit helpt

- Eiwitgeschiedenis
- De huidige eiwitsituatie in EU
- Waarom NAV druk met plantaardig eiwit?
- Troeven eiwit van Europese akker
- De Nederlandse politiek
- Gewenst EU-beleid plantaardig eiwit

Eiwitgeschiedenis deel I

- Vroeger 15% peulvruchten in bouwplan
- Na 1960 ontkoppeling akkerbouw en veehouderij
- Dieren worden meer (bij)gevoerd met krachtvoer van geïmporteerde ingrediënten en reststromen
- Graan wordt verdrongen uit het menu van de veestapel
- 1973 exportstop voor sojabonen in de VS

Gevolg: eiwittekort en hoge prijzen

Eiwitgeschiedenis deel 2

- Aanvankelijk invoer beschermd door invoerheffing
- Vanaf 1978 EU-steunmaatregel voor eiwitgewassen waaronder erwten en veldbonen
- 1992 steunmaatregel wordt afgeschaft onder druk van VS
- Einde grootschalige teelt eiwitgewassen op Europese akkers

Resultaat: Van Europees 'graanareaal' nog slechts 1,2% eiwithoudend gewas. Zeer grote afhankelijkheid van invoer

- V.a. 1993 tot 2010 sobere EU-hectaretoeslag voor eiwitgewassen
- 2010 EU-productgebonden hectaretoeslag voor eiwitgewassen afgeschaft

Huidige Eiwitsituatie in EU

- Minimale invoerheffing op plantaardige eiwitten. Andere producten wel invoerheffingen
- Geen productgebonden EU-toeslagen
- Frankrijk, Polen, Duitsland, Finland en Spanje steunen teelt eiwitgewassen wel (artikel 68)
- Ongelijk speelveld in EU

EU zeer afhankelijk van de invoer van plantaardig eiwit

Waarom NAV druk met plantaardige eiwit?

Akkerbouw heeft 'groot' gewas nodig dat concurreert met graan

Tijd is er rijp voor

- GMO-discussie
- Duurzaamheidsdiscussie
- Dierlijk eiwit i.r.t. gezondheidsdiscussie
- Tracking en tracing
- Transport kost energie
- Streven naar zelfvoorziening
- Oerwouden, savannes en kleine boeren verdwijnen

Troeven Eiwit van Europese akkers

- GMO-vrij
- Regionaal product
- Duurzaam
- Bevordert biodiversiteit
- Regionale zelfvoorziening

Nederlandse politiek (I)

- 2008 Motie Tweede Kamer: de Minister moet onderzoek doen naar de mogelijkheden om de invoer van soja te vervangen door Europese alternatieven.
- Conclusies twee onderzoeksrapporten van de WUR
 - Technisch en economisch haalbaar
 - Voor duurzaamheid wenselijk
 - Politiek kiest er niet voor

Nederlandse politiek (2)

- Minister Verburg lijkt vooralsnog geen pleitbezorger van sojavererving door eiwit van Europese akkers
- Nota Duurzaam voedsel(2009):
Als consument kiest voor duurzaam geproduceerd voedsel, dan **moet het er ook wel zijn**
- Beleidsagenda Duurzame Voedselsystemen van LNV, VROM en OS voor de periode 2009-2013: O.a. een duurzamere productie en consumptie van eiwitrijke voeding als basis voor transitie (ook innovatie)

Gewenst EU-programma plantaardig eiwit (I)

Algemeen

- Invoerheffing op plantaardig eiwit vergelijkbaar met graan
- Vaststellen voedselsovereiniteitseis voor plantaardig eiwit. Eiwit is cruciale eerste levensbehoefte
- Managen aanbod. Aanbod afstemmen op de (groeierende) vraag

Gewenst EU-programma plantaardig eiwit (2)

Specifiek humane voeding

- Bevorderen **vraagontwikkeling**. Transitie dierlijk naar plantaardig eiwit: volksgezondheid, duurzaamheid
- Bevorderen **productontwikkeling**: gezond, lekker, gemakkelijk. Lupinebrood, hiphapjes, vleesvervangers
- Faciliteren **gezondheidsonderzoek**
- Faciliteren **veredelingsonderzoek** (inhaalslag)
- Faciliteren **rassenvergelijgings- en teeltonderzoek** eiwitgewassen
- Faciliteren **gewasbeschermingsonderzoek**

EU-programma plantaardig eiwit (3)

Specifiek veevoer

- Bevorderen **productontwikkeling** met Europese grondstoffen
- Faciliteren **veredelingsonderzoek** (inhaalslag)
- Faciliteren **rassenvergelijkings- en teeltonderzoek** eiwitgewassen
- Faciliteren **gewasbeschermingsonderzoek**

Kortom: Een EU-programma Plantaardig eiwit van Europese akkers

